SFS 1992: 567
Utkom från trycket
den 17 juni 1992
Omtryck

Lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982: 763);

utfärdad den 4 juni 1992.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs i fråga om hälso- och sjukvårdslagen (1982: 763)

dels att 1, 3, 4, 6–9, 14, 17–20 och 22–29 §§ samt rubrikerna närmast före 3 och 17 §§ och rubriken närmast efter 25 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 2 c §, av följande lydelse.

Lagen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna lag träder i kraft.

Inledande bestämmelser

1 §[2] Med hälso- och sjukvård avses i denna lag åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna.

I fråga om tandvård finns särskilda bestämmelser. *Lag (1992: 567).*

[1] Prop. 1991/92: 152, SoU18, rskr. 309.
[2] Senaste lydelse 1985: 570.

Mål för hälso- och sjukvården

2 § Målet för hälso- och sjukvården är en god hälso och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Krav på hälso- och sjukvården

2 a § Hälso- och sjukvården skall bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär att den skall särskilt

1. vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,
2. vara lätt tillgänglig,
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,
4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen.

Vården och behandlingen skall så långt det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

Patienten skall ges upplysningar om sitt hälsotillstånd och om de behandlingsmetoder som står till buds. Om upplysningarna inte kan lämnas till patienten skall de i stället lämnas till en nära anhörig till honom. Upplysningar får dock inte lämnas till patienten eller någon anhörig i den mån det finns hinder för detta i 7 kap. 3 § eller 6 § sekretesslagen (1980:100) eller i 6 § andra stycket eller 6 a § första stycket lagen (1980:11) om tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonalen m. fl. *Lag (1985:560).*

2 b § Hälso- och sjukvården skall arbeta för att förebygga ohälsa. Den som vänder sig till hälso- och sjukvården skall när det är lämpligt ges upplysningar om metoder för att förebygga sjukdom eller skada. *Lag (1985:560).*

2 c § När någon har avlidit, skall hälso- och sjukvårdens uppgifter fullgöras med respekt för den avlidne. De efterlevande skall visas hänsyn och omtanke. *Lag (1992:567).*

Landstingens hälso- och sjukvård

Landstingets ansvar

3 §[3] Varje landsting skall erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta inom landstinget. Även i övrigt skall landstinget verka för en god hälsa hos hela befolkningen. Vad som i denna lag sägs om landsting gäller också kommuner som inte ingår i ett landsting, om inte annat följer av 17 §. Vad här sagts utgör inte hinder för annan att bedriva hälso- och sjukvård.

Landstingets ansvar omfattar dock inte sådan hälso- och sjukvård som en kommun inom landstinget har ansvar för enligt 18 § första och tredje styckena. *Lag (1992:567).*

[3] Senaste lydelse 1991:1949.

4 §[4] Om någon som vistas inom landstinget utan att vara bosatt där behöver omedelbar hälso- och sjukvård, skall landstinget erbjuda sådan vård.

Ett landsting får också i andra fall erbjuda hälso- och sjukvård åt den som är bosatt i ett annat landsting, om landstingen kommer överens om det. *Lag (1992:567).*

5 § För hälso- och sjukvård som kräver intagning i vårdinrättning skall det finnas sjukhus. Vård som ges under sådan intagning benämns sluten vård. Annan hälso- och sjukvård benämns öppen vård.

6 §[5] Landstinget svarar för att det inom landstinget finns en ändamålsenlig organisation för att till och från sjukhus eller läkare transportera personer vilkas tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet. *Lag (1992:567).*

7 §[6] Landstinget skall planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i befolkningens behov av sådan vård.

Planeringen skall avse även den hälso- och sjukvård som erbjuds av annan än landstinget och kommunerna inom landstinget. *Lag (1992:567).*

8 § I planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården skall landstinget samverka med samhällsorgan, organisationer och enskilda. *Lag (1992:567).*

9 § Regeringen får föreskriva att landet skall delas in i regioner för den hälso- och sjukvård som berör flera landsting.

Landstingen skall samverka i frågor som rör sådan hälso- och sjukvård. *Lag (1992:567).*

Nämnder

10 § Ledningen av hälso- och sjukvården skall utövas av en eller flera nämnder. För en sådan nämnd gäller vad som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (1991:900). *Lag (1991:903).*

11 § *har upphävts genom lag (1991:909).*

12 § *har upphävts genom lag (1991:903).*

Personal

13 § I hälso- och sjukvården skall det finnas den personal som behövs för att meddela god vård. Vid en enhet som avses i 14 § skall för varje patient utses en patientansvarig legitimerad läkare.

Om åligganden för hälso- och sjukvårdspersonalen och om tillsynen över denna personal finns särskilda bestämmelser. *Lag (1990:601).*

[4] Senaste lydelse 1990:601.
[5] Senaste lydelse 1991:424.
[6] Senaste lydelse 1990:1465.

14 §[7] Vid en enhet för diagnostik eller vård och behandling skall det, om det behövs med hänsyn till patientsäkerheten, finnas en särskild läkare med specialistkompetens som svarar för den samlade ledningen av verksamheten. En sådan läkare benämns chefsöverläkare. Vid ledningens utövande skall denne, i frågor som avser annat än diagnostik eller vård och behandling av enskilda patienter eller utseende av patientansvariga läkare, följa de föreskrifter som landstinget kan meddela.

Chefsöverläkaren får uppdra åt sådana befattningshavare vid enheten, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att fullgöra enskilda ledningsuppgifter. *Lag (1992:567).*

15 § Läkare under allmäntjänstgöring enligt lagen (1984:542) om behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården m. m. skall förordnas för viss tid.

Regeringen får föreskriva att läkare under specialiseringstjänstgöring enligt nämnda lag med tjänst vid en enhet som har upplåtits för grundläggande högskoleutbildning av läkare skall förordnas för viss tid. *Lag (1991:1971).*

16 § Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om behörighet till tjänster inom hälso- och sjukvården och om tillsättning. Regeringen får överlåta åt Socialstyrelsen att meddela sådana föreskrifter.

I fråga om enheter inom hälso- och sjukvården som har upplåtits för grundläggande högskoleutbildning av läkare finns särskilda bestämmelser.

Kommunernas hälso- och sjukvård[8]

17 §[9] Bestämmelserna i 18–25 §§ gäller kommuner som ingår i ett landsting samt, i de fall det är särskilt föreskrivet, de kommuner som inte ingår i ett landsting. *Lag (1992:567).*

Kommunens ansvar

18 §[10] Varje kommun skall erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som bor i en sådan boendeform eller bostad som avses i 20 § andra stycket och 21 § tredje stycket socialtjänstlagen (1980:620). Varje kommun skall även i samband med dagverksamhet, som omfattas av 10 § socialtjänstlagen, erbjuda en god hälso- och sjukvård åt dem som vistas där.

En kommun får även i övrigt erbjuda dem som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård).

Landstinget får till en kommun inom landstinget överlåta skyldigheten att erbjuda sådan vård, som sägs i andra stycket, om landstinget och kommunen kommer överens om det samt regeringen medger det.

Kommunens ansvar enligt första och tredje styckena och kommunens befogenhet enligt andra stycket omfattar inte sådan hälso- och sjukvård som meddelas av läkare. *Lag (1992:567).*

[7] Senaste lydelse 1990:601.
[8] Senaste lydelse 1990:1465.
[9] Senaste lydelse 1990:1465.
[10] Senaste lydelse 1990:1465.

19 §[11] Om en överlåtelse har skett enligt 18 § tredje stycket får landstinget lämna sådant ekonomiskt bidrag till kommunen som motiveras av överlåtelsen. *Lag (1992:567).*

20 §[12] Kommunen skall planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i befolkningens behov av sådan vård.

Planeringen skall även avse den hälso- och sjukvård som erbjuds av annan än kommunen och landstinget. *Lag (1992:567).*

21 § I planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården skall kommunen samverka med samhällsorgan, organisationer och enskilda. *Lag (1990:1465).*

Nämnder

22 §[13] Ledningen av kommunens hälso- och sjukvård utövas av den eller de nämnder som kommunfullmäktige enligt 4 § socialtjänstlagen (1980:620) bestämmer.

I en kommun som inte ingår i ett landsting utövas ledningen av den hälso- och sjukvård som avses i 18 § första eller andra stycket i enlighet med 10 §. *Lag (1992:567).*

Personal

23 §[14] I kommunens hälso- och sjukvård skall det finnas den personal som behövs för att meddela god vård.

Om åligganden för hälso- och sjukvårdspersonalen och om tillsynen över denna personal finns särskilda bestämmelser. *Lag (1992:567).*

24 §[15] Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer skall det finnas en sjuksköterska som svarar för

1. att det finns sådana rutiner att kontakt tas med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal när en patients tillstånd fordrar det,
2. att beslut om att delegera ansvar för vårduppgifter är förenliga med säkerheten för patienterna,
3. att anmälan görs till den nämnd, som har ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten, om en patient i samband med vård eller behandling drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller sjukdom.

Om ett verksamhetsområde i huvudsak omfattar rehabilitering får en sjukgymnast eller en arbetsterapeut fullgöra uppgifter som sägs i första stycket.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även en kommun, som inte ingår i ett landsting, om det i en sådan hälso- och sjukvårdsverksamhet som sägs i 18 § första eller andra stycket inte finns någon läkare. *Lag (1992:567).*

[11] Senaste lydelse 1990:1465.
[12] Senaste lydelse 1990:1465.
[13] Senaste lydelse 1991:909.
[14] Senaste lydelse 1990:1465.
[15] Senaste lydelse 1990:1465.

25 §[16] Regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om behörighet till tjänster inom kommunernas hälso- och sjukvård och om tillsättning. Regeringen får överlåta åt Socialstyrelsen att meddela sådana föreskrifter. *Lag (1992:567).*

Gemensamma bestämmelser om landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård[17]

Vårdavgifter

26 §[18] Av patienterna får vårdavgifter tas ut enligt grunder som landstinget eller kommunen bestämmer, i den mån inte annat är särskilt föreskrivet. Patienter som är bosatta inom landstinget respektive kommunen skall därvid behandlas lika. *Lag (1992:567).*

Tillsyn

27 §[19] Socialstyrelsen har tillsynen över landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård. Styrelsen skall därvid följa och stödja verksamheten. Vid utövandet av sin tillsyn har styrelsen rätt att företa inspektioner. *Lag (1992:567).*

Ytterligare föreskrifter

28 §[20] Regeringen bemyndigas att i fråga om landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård meddela ytterligare föreskrifter till skydd för enskilda eller beträffande verksamhetens bedrivande i övrigt.

Regeringen får överlåta åt Socialstyrelsen att meddela föreskrifter till skydd för enskilda. *Lag (1992:567).*

Hälso- och sjukvården i krig m. m.

29 §[21] Regeringen bemyndigas att meddela särskilda föreskrifter om hälso- och sjukvården i krig, vid krigsfara eller under sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att landet har befunnit sig i krig eller krigsfara. *Lag (1992:567).*

---

1. Denna lag[22] träder i kraft den 1 januari 1983. Genom lagen upphävs sjukvårdslagen (1962:242).

2. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till en föreskrift som har ersatts genom en bestämmelse i denna lag tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

---

1. Denna lag[23] träder i kraft den 1 januari 1992.

2. Äldre föreskrifter gäller alltjämt för läkare som har påbörjat sin specialistutbildning före ikraftträdandet.

---

[16] Senaste lydelse 1990:1465.
[17] Senaste lydelse 1990:1465.
[18] Senaste lydelse 1990:1465. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.
[19] Senaste lydelse 1990:1465.
[20] Senaste lydelse 1990:1465.
[21] Senaste lydelse 1990:1465.
[22] 1982:763.
[23] 1991:1971.

Denna lag[24] träder i kraft den 1 juli 1992.

På regeringens vägnar

BO KÖNBERG

Susanne Billum Stegard
(Socialdepartementet)

[24] 1992:567.